

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Jurjen Bakker	Datum	19 januari 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	10852239
E-mail	jurjen.bakker@utrecht.nl	Onderwerp	Tegemoetkoming prijsstijgingen maatschappelijke partners
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Financiën

Geachte leden van de raad,

In 2022 was er sprake van de hoogste inflatie sinds de jaren 70, met name veroorzaakt door de sterk stijgende energieprijzen en de tekorten aan personeel en (bouw)materialen. Doordat aflopende energiecontracten moeten worden vernieuwd en steeds meer producenten de prijzen verhogen, raakt de inflatie steeds meer inwoners, bedrijven, maatschappelijke partners en ook de gemeente zelf. Om onze maatschappelijke partners die hierdoor problemen hebben te ondersteunen, lanceren we een breed pakket aan maatregelen.

We bieden noodsteun aan instellingen in acute problemen en werken aan maatregelen voor tegemoetkoming in de energiekosten voor instellingen die binnenkort problemen verwachten. We willen de actuele problemen door loon- en prijsstijgingen zo snel mogelijk via de reguliere wegen van begroting en uitvoering opvangen en verwachten daarom bij de Voorjaarsnota 2023 voorstellen te kunnen doen om de toegepaste prijsindexatie in de Begroting 2023 te verhogen.

Verschillende maatschappelijke instellingen hebben aangegeven financiële problemen te hebben of te verwachten, waarbij de oorzaak voornamelijk ligt bij de gestegen energie- en loonkosten. Het is nog onduidelijk in welke mate regelingen van het Rijk de verwachte tekorten zullen afdekken. Ook zien wij de prijzen flink stijgen voor onze contracten en investeringsprojecten. Wij hebben een aantal maatregelen genomen om deels aan de gestegen prijzen tegemoet te komen met zowel structurele tegemoetkoming als eenmalige maatregelen en noodsteun. Dit pakket biedt geen volledige compensatie van het effect van de gestegen kosten maar is een tegemoetkoming.

Prijsstijgingen en maatregelen

Compensatie van effecten van inflatie is in de eerste plaats een taak voor de Rijksoverheid. Toch merken we dat we als gemeente in sommige gevallen van waarde kunnen zijn voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers, met name omdat we als gemeente soms wat sneller kunnen handelen. Zo hebben wij eerder maatregelen genomen voor energievergoeding voor inwoners en een regeling ingesteld voor het MKB. Met de [raadsbrief](#) "Compensatie prijsstijgingen voor

maatschappelijke organisaties" bent u geïnformeerd over de maatregelen die wij al eerder hebben genomen.

Om te voorkomen dat maatschappelijke instellingen hun activiteiten geheel of gedeeltelijk moeten beëindigen door de extreme prijsstijgingen, hebben wij de kaders vastgesteld voor verschillende maatregelen om de instellingen tegemoet te komen in de kosten.

Op dit moment werken wij drie soorten maatregelen uit:

1. Structurele tegemoetkoming voor loon- en prijsstijgingen door de raad bij de Voorjaarsnota 2023 voor te stellen om de budgetten in de begroting van de gemeente aanvullend te verhogen;
2. Een beperkt aantal sectorspecifieke regelingen voor eenmalige tegemoetkoming in de energiekosten voor de periode 1 januari 2023 t/m 30 juni 2023, waarvoor maatschappelijke instellingen vanaf medio februari een aanvraag kunnen indienen; en
3. Noodsteun voor organisaties met een unieke positie en bijzonder belang voor de stad die door gestegen energiekosten in acute continuïteitsproblemen zijn beland, via een separaat collegebesluit.

Wanneer de door de raad beschikbaar gestelde budgetten niet toereikend blijken om de maatregelen uit te voeren dan kan een voorstel voor het verhogen van het budget aan de raad voorgelegd.

Maatregel: Structurele tegemoetkoming voor loon- en prijsstijgingen

Het uitgangspunt is dat actuele problemen als gevolg van loon- en prijsstijgingen zo snel mogelijk via de reguliere wegen van begroting en uitvoering worden opgevangen en dat tijdelijke noodmaatregelen als tegemoetkoming voor energiekosten en noodsteun beschikbaar worden gesteld om maatschappelijke partners met problemen te helpen maar dat deze ook snel weer worden afgebouwd. Voor de structurele tegemoetkoming denken we aan een zo eenvoudig mogelijke generieke maatregel. Bij de Voorjaarsnota 2023 verwachten we voorstellen te gaan doen om de beschikbare bedragen voor loon- en prijsontwikkeling uit het gemeentefonds beschikbaar te stellen voor het verhogen van de toegepaste indexatie voor de Begroting 2023. Daarmee worden in principe alle budgetten in de begroting verhoogd voor prijsstijgingen waardoor er financiële ruimte ontstaat voor een structurele tegemoetkoming voor de verschillende sectoren zoals sport, cultuur, maatschappelijke ondersteuning, zorg, volksgezondheid, buurtkamers, dierenwelzijn etc.

Maatregel: Sectorspecifieke tegemoetkoming in de energiekosten

Naar aanleiding van [amendement A99](#) "Energiesteun voor maatschappelijke instellingen" zijn de maatschappelijke instellingen op het gebied van sport, cultuur, maatschappelijke ondersteuning en zorg, volksgezondheid, buurtkamers, dierenwelzijn etc. in kaart gebracht en wordt onderzocht aan welke tegemoetkoming er behoefte is.

We werken aan een zo beperkt mogelijk aantal regelingen om de administratieve lasten te beperken. De problematiek bij de instellingen verschilt en is onder andere afhankelijk van de contractperiode en de ruimte die wordt gebruikt. Maar ook bijvoorbeeld de verlichting van sportvelden bepaalt het energieverbruik en de mate waarin de prijsstijgingen deze organisaties raken. Wij vinden het van belang dat we de maatschappelijke organisaties, of dit nu sportverenigingen of cultuurhuizen zijn, kunnen helpen met een passende regeling. Daarom worden meerdere regelingen uitgewerkt. De regeling wordt opengesteld voor de periode 1 januari 2023 t/m 30 juni 2023. Waarbij we rekening houden met de eventueel ontvangen huurkorting van de gemeente. Vanaf medio februari kunnen de instellingen een aanvraag voor deze tegemoetkoming indienen.

De sectorspecifieke tegemoetkoming wordt gedekt uit de € 4,5 miljoen euro naar aanleiding van amendement A99.

Maatregel: Noodsteun voor organisaties acute problemen

Met instellingen die actief zijn op het gebied van cultuur, sport, welzijn en zorg is contact geweest over acute problemen als gevolg van gestegen energiekosten. Het verstrekken van eenmalige noodsteun bij continuïteitsproblemen wordt individueel beoordeeld aan de hand van een aantal voorwaarden zoals hieronder verder wordt toegelicht. Daarbij worden ook de unieke positie en het bijzondere belang van de instelling voor de stad meegenomen.

Noodsteun voor organisaties in acute problemen wordt gedekt uit de 'specifieke reservering onvoorzien' van 3 miljoen euro uit de Begroting 2023, dat beschikbaar is gesteld om extreme prijsstijgingen voor een deel te kunnen compenseren van lopende en nieuwe contracten en partners.

Voorwaarden aan noodsteun

De inzet van publieke middelen voor tegemoetkoming in de energiekosten of noodsteun vanwege gestegen energiekosten aan organisaties is geen vanzelfsprekendheid en een bijzondere eenmalige en tijdelijke maatregel. We willen instellingen die, afgezien van de extreme stijging van energiekosten in het afgelopen jaar, een gezonde positie en perspectief hebben ondersteunen wanneer zij hun activiteiten, waarmee zij bijdragen aan de doelen van de gemeente, geheel of gedeeltelijk moeten beëindigen vanwege de gestegen energiekosten.

Voor zowel de noodsteun voor maatschappelijke instellingen die anders op korte termijn in (financieel) gevaar komen, als de tegemoetkomingen per sector geldt een aantal voorwaarden. Op die manier zorgt de gemeente ervoor dat de financiële steun terechtkomt bij de instellingen die de steun op dit moment het hardst nodig hebben. Zo is de financiële bijdrage eenmalig en voor het jaar 2023. Daarnaast moeten de prijsstijgingen veroorzaakt zijn door sterk gestegen energiekosten en moeten instellingen laten zien dat ze er zelf ook alles aan doen om kosten te besparen of inkomsten te verhogen.

Eerste noodsteun verleend

Doordat TivoliVredenburg begin 2022 een nieuw energiecontract moest afsluiten, heeft de instelling momenteel financiële problemen. Tussentijdse bijstellingsmaatregelen zoals verhoging van ticketprijzen, energiebesparing en uitstel van vervangingsinvesteringen hebben niet kunnen voorkomen dat TivoliVredenburg het jaar 2022 zoals het er nu naar uitziet gaat afsluiten met een tekort van 1,3 miljoen euro. Dit tekort is onder andere ontstaan doordat het energiecontract van TivoliVredenburg begin 2022 afliep, met als gevolg een stijging van de energiekosten met 0,8 miljoen euro. Het tekort moet worden opgevangen door TivoliVredenburg zelf maar de algemene reserve van de instelling is niet toereikend om het tekort op te vangen én nog een minimale buffer voor 2023 aan te houden. Om een rigoureuze ingreep in het cultureel programma te voorkomen, verlenen wij daarom eenmalig een aanvullende subsidie van 0,8 miljoen euro aan TivoliVredenburg als compensatie van de gestegen energiekosten in 2022. Hiermee voorkomen we dat de continuïteit van TivoliVredenburg in gevaar komt en dat er rigoreus moet worden gesneden in de culturele programmering. In de Najaarsnota 2022 heeft het Rijk specifieke regelingen voor 2023 aangekondigd, zowel voor het bedrijfsleven (Tegemoetkoming Energiekosten energie-intensief mkb) als de diverse maatschappelijke sectoren, waaronder cultuur. Het gaat om eenmalige compensatieregelingen die betrekking hebben op het jaar 2023. Mocht een tegemoetkoming in de extra kosten over het jaar 2022 van bijvoorbeeld het Rijk beschikbaar komen of het tekort over 2022 minder groot zijn dan momenteel verwacht, dan wordt dit bij de vaststelling van de subsidie aan TivoliVredenburg verrekend.

Burgemeester en wethouders

Datum 19 januari 2023
Ons kenmerk 10852239

Vervolg

Zoals aangegeven in deze brief verwachten wij bij de Voorjaarsnota 2023 (in mei 2023) met een voorstel voor de structurele tegemoetkoming voor loon- en prijsstijgingen te komen. In januari werken wij de sectorspecifieke tegemoetkoming verder uit en stellen deze naar verwachting medio februari open voor maatschappelijke instellingen. Noodsteun voor organisaties in acute problemen wordt per direct verleend wanneer de betreffende organisatie voldoet aan de voorwaarden en wij dat noodzakelijk vinden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,